

**ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงาน
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1**
**Leadership in The 21st Century of School Administrators Affecting Work Happiness of
Teachers under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1**

พีรวัส ศรีนันท์^{1*}, อำนาจ ชนะวงษ์², จิราพร วิชะระโภชน³
Phirawat Sirinanth^{1*}, Ammnaj Chanawonse², Jiraporn Wicharapote³
คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย^{1*,2,3}
Education and Liberal Arts Asia Graduate College
Author for Correspondence: Email; Phirawas.m@hotmail.com*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียน 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และสมการพหุคูณระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับความสุขในการทำงานของครู 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยเทียบตาราง Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 303 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.97$) ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.96$) สำหรับด้านความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.95$) เป็นอันดับสุดท้าย 2) ความสุขในการทำงานของครู ในพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X} = 3.99$) การติดต่อสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.98$) คุณภาพชีวิตในการทำงาน ($\bar{X} = 3.97$) การเป็นที่ยอมรับ ($\bar{X} = 3.97$) และความพึงพอใจในการทำงาน ($\bar{X} = 3.96$) เป็นอันดับสุดท้าย 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู ในพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .461$) หรือร้อยละ 46.1 4) ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ (X_4) ด้านการสื่อสาร (x_1) ด้านวิสัยทัศน์ (X_2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_3) และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .654 ($R = .654$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การ

ทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 42.80 ($R^2 = 0.428$) โดยเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = 1.349 + 0.176*(X_4) + 0.211*(X_1) + 0.148*(X_3) + 0.128*(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = 0.239 Z_4 + 0.283 Z_1 + 0.220 Z_3 + 0.184 Z_2$$

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานศึกษา; ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21; ความสุขในการทำงาน

Received:21/02/2569, **Revised:** 03/03/2569, **Accepted:**04/03/2569

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of 21st-century leadership of school administrators, 2) to examine the level of happiness at work of teachers in schools, 3) to analyze the relationship and predictive equations between the 21st-century leadership of school administrators and the happiness at work of teachers and 4) to study 21st leadership of school administrators affecting the happiness at work of teachers. The research sample, determined using the Krejcie and Morgan table, consisted of 303 individuals. The research instrument was a questionnaire, and the data were analyzed using statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The research findings were as follows:

1) School administrators under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1 demonstrated a high level of 21st-century leadership overall across all four aspects ($\bar{x} = 3.96$). When ranked by mean scores, creativity had the highest mean ($\bar{x} = 4.00$), followed by communication ($\bar{x} = 3.97$) and vision ($\bar{x} = 3.96$), while collaboration had the lowest mean ($\bar{x} = 3.95$).

2) Teachers under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1 reported a high level of work happiness overall ($\bar{x} = 3.97$) across all five aspects. When ranked by mean scores, achievement in work had the highest mean ($\bar{x} = 3.99$), followed by interpersonal relations ($\bar{x} = 3.98$), quality of work life ($\bar{x} = 3.97$), recognition ($\bar{x} = 3.97$), and job satisfaction ($\bar{x} = 3.96$) as the lowest.

3) The correlation coefficient between the 21st-century leadership of school administrators and the happiness at work of teachers under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1 showed that all aspects were positively correlated at a moderate level, with statistical significance at the .05 level ($r = .461$ or 46.1 percent).

4) There were four aspects of 21st-century leadership of school administrators that affected the happiness at work of teachers under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1, namely collaboration (X_4), communication (X_1), vision (X_2), and creativity (X_3). The multiple correlation coefficient was .654 ($R = .654$), which was statistically significant at the .05 level. The coefficient of determination or predictive power was 42.80 percent ($R^2 = 0.428$). The equations in raw score and standardized score forms are as follows:

Unstandardized Score Predictive Equation

$$\hat{Y} = 1.349 + 0.176*(X_4) + 0.211*(X_1) + 0.148*(X_3) + 0.128*(X_2)$$

Standardized Score Predictive Equation

$$\hat{Z} = 0.239 Z_4 + 0.283 Z_1 + 0.220 Z_3 + 0.184 Z_2$$

Keywords: School Administrators; 21st-century Leadership; Happiness at Work

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร เนื่องจากเป็นพลังขับเคลื่อนในการสร้างการเปลี่ยนแปลง จูงใจผู้ตาม ส่งเสริมความร่วมมือ และกำหนดทิศทางที่เหมาะสมให้แก่องค์กร โดยผู้นำที่ดีต้องสามารถใช้อิทธิพลและบารมี เพื่อสร้างแรงจูงใจ ความศรัทธา และความร่วมใจของทีมงานในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2561: 54-72) ภาวะผู้นำยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อผู้ร่วมงาน องค์กร และสิ่งแวดล้อม ในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือความล้มเหลว เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ครูพึงควรมี เพราะในยุคของการแข่งขันจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (กฤษพล อัมระนันท์, 2559) ในบริบทของการศึกษา ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารจึงเป็นผู้กำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ผู้นำที่มีอิทธิพลในทางสร้างสรรค์สามารถจูงใจและสร้างศรัทธาให้ครูและบุคลากรร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียน พัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ (โยธิน นิลคช, 2561: 411-422) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีบทบาทสำคัญต่อความสุขในการทำงานของครู เนื่องจากช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่สนับสนุนทั้งด้านวิชาชีพและจิตใจ ผ่านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกัน วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และสามารถส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจ เกิดความผูกพันต่อองค์กร รวมถึงสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

ความสุขในการทำงานของครูมีบทบาทสำคัญต่อผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อครูมีความสุข จะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการสอน มีทัศนคติที่ดี มีความตั้งใจในการพัฒนาเนื้อหาและวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู และมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ (ธรรมรัตน์ โพธิ์สุวรรณปัญญา, 2560: 99-113) ความสุขในการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสภาพร่างกายและจิตใจทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น เป็นเป้าหมายสูงสุดที่มนุษย์ทุกคนต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมนุษย์ใช้เวลาส่วนใหญ่ในชีวิตไปกับการทำงาน ดังนั้นการมีความสุขในการทำงานจึงก่อให้เกิดแรงจูงใจ พลังในการทำงาน และสามารถผลิตผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จิตประภัสสร ทะศรีแก้ว, 2564; ณัฐชนน คองอยู่, 2566: 65-83)

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้กำหนดเป้าหมายสูงสุดตามวิสัยทัศน์คือการให้บุคลากรในสังกัดมีความสุข โดยขับเคลื่อนผ่านกลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และความเป็นมืออาชีพ เพื่อรองรับบริบทโลกยุคใหม่ โดยเน้นการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดภาระงานครูและการยึดหลักธรรมาภิบาลในการสร้างขวัญกำลังใจอย่างไรก็ตาม ยังขาดข้อมูลในเชิงประจักษ์ที่ระบุชัดเจนว่าภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู นำไปสู่แนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการยกระดับคุณภาพชีวิตและประสิทธิภาพการทำงานของครูให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจในการทำวิจัย เนื่องจากภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนองค์กรท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถใช้วิธีการสื่อสาร มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ และสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ขณะเดียวกันความสุขในการทำงานของครูก็เป็นปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของการบริหารจัดการเพราะครูที่มีความสุขจะมีทัศนคติที่ดีที่จะพัฒนาการสอน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
- 2) เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และสมการพยากรณ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
- 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามี 4 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านวิธีการสื่อสาร 2)ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3)ด้านการมีวิสัยทัศน์ 4)ด้านสร้างความร่วมมือ องค์ประกอบของความสุขในการทำงานของครู 5 ด้าน ได้แก่ 1)ความพึงพอใจในการทำงาน 2)ความสำเร็จในการทำงาน 3)คุณภาพชีวิตในการทำงาน 4)การติดต่อสัมพันธ์ 5)การเป็นที่ยอมรับ

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 1,411 คน จาก 150 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2568 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครู จำนวน

1,411 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการครูจำนวนทั้งหมด 303 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการหาความสัมพันธ์และการหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และแบบสอบถามความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะทั่วไปเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน วิทยฐานะ และภาระงานอื่นๆ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ Rating Scale

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

โดยมีระดับมาตรวัดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาและความสุขในการทำงานของครู ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีความเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระหว่าง 0.91 แล้วนำไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90

3) การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 เพื่อขอส่งลิงค์ QR Code ไปยังสถานศึกษาที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1

2) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบออนไลน์ ระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง ตุลาคม พ.ศ.2568 ได้รับแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 303 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาร้อยละ (percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

3) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

4) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient)

5) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4. ผลการดำเนินการวิจัย

1) ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.882$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.873$) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.886$) ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.884$) และด้านความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 0.885$)

2) ผลการศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.888$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.879$) การติดต่อสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.891$) คุณภาพชีวิตในการทำงาน ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.882$) การเป็นที่ยอมรับ ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.899$) และความพึงพอใจในการทำงาน ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.889$)

3) ผลการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก และมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเรียงตามลำดับ โดยภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ด้านความร่วมมือ (X_4) มีความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานของครู (y) ในระดับที่สูงสุดอยู่ที่ ($r = .484$) หรือ 48.36 รองลงมาคือ ด้านการสื่อสาร (X_1) มีความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานของครู (y) อยู่ที่ ($r = .465$) หรือ 46.50 และด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) มีความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานของครู (y) อยู่ที่ ($r = .450$) หรือ 45.00 สำหรับ

ด้านวิสัยทัศน์ (X_3) มีความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานของครู (y) ในระดับที่ต่ำสุด อยู่ที่ ($r=.446$) หรือ 44.60 ดังแสดงตามตารางดังนี้

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
X_1	1.00				
X_2	.293**	1.00			
X_3	.253**	.366**	1.00		
X_4	.301**	.431**	.366**	1.00	
Y	.465**	.450**	.446**	.484**	1.00

** ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐานของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการสื่อสาร ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ เข้าสมการถดถอยแล้ว จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .654 ($R=.654$) หรือร้อยละ 65.40 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 42.80 ($R^2=0.428$) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 มากที่สุด คือ ด้านการสื่อสาร(X_1) รองลงมา คือ ด้านความร่วมมือ(X_4) รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์(X_2) และด้านความคิดสร้างสรรค์(X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .283 (X_1), .239 (X_4), .220 (X_3) และ .184 (X_2) ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y' = 1.349 + 0.176*(X_4) + 0.211*(X_1) + 0.148*(X_3) + 0.128*(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z = 0.239 Z_4 + 0.283 Z_1 + 0.220 Z_3 + 0.184 Z_2$$

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	F	df1	df2	Sig. F
1	0.484 ^a	0.234	0.231	0.233	91.875	1	301	0.000
2	0.588 ^b	0.346	0.342	0.215	51.449	1	300	0.000
3	0.635 ^c	0.403	0.397	0.206	28.389	1	299	0.000
4	0.654 ^d	0.428	0.420	0.202	13.099	1	298	0.000

a. Predictors: (Constant), ด้านความร่วมมือ

b. Predictors: (Constant), ด้านความร่วมมือ, ด้านการสื่อสาร

c. Predictors: (Constant), ด้านความร่วมมือ, ด้านการสื่อสาร, ด้านวิสัยทัศน์

d. Predictors: (Constant), ด้านความร่วมมือ, ด้านการสื่อสาร, ด้านวิสัยทัศน์, ด้านความคิดสร้างสรรค์

*p < .05

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	P-values
	B	Std.error	β		
(Constant)	1.349	.176	-	7.650	.000
X ₄	0.176	.037	.239	4.697	.000
X ₁	0.211	.035	.283	6.014	.000
X ₃	0.148	.033	.220	4.486	.000
X ₂	0.128	.035	.184	3.619	
R= .654, R ² = .428, Adjusted R ² = .420, Std.error= .202, F= 13.099					

X₁ ด้านวิธีการสื่อสาร, X₂ ด้านวิสัยทัศน์, X₃ ด้านความคิดสร้างสรรค์, X₄ ด้านความร่วมมือ

5. อภิปรายผลการวิจัย

1) ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 มีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีระบบการบริหารที่ผสมผสานโครงสร้างงาน วัฒนธรรมองค์กร และกระบวนการจัดการสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง จากการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ตัวอย่างเช่น กลุ่มสื่อสารภายใน การประชุมสั้นประจำสัปดาห์ และการสรุปสาระสำคัญ ช่วยให้การส่งสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ชัดเจน มีผลสะท้อนกลับสม่ำเสมอ ลดความคลาดเคลื่อนและเสริมความไว้วางใจในการทำงาน ในด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารได้มีการออกแบบพื้นที่ทดลอง โดยทำผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทั้งในด้านการสนับสนุนเครื่องมือดิจิทัล และการยอมรับความผิดพลาดที่มีเหตุผล ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน การใช้ข้อมูลรายบุคคล และการบริหารทรัพยากรในองค์กรอย่างยืดหยุ่น ขณะที่ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสามารถกำหนดอนาคตได้อย่างแน่นอนจากบริบทและข้อมูลที่มี แปลงเป็นเป้าหมายที่สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจนโดยเชื่อมกับแผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด พร้อมทั้งมีการติดตามรายไตรมาส สะท้อนผล ทำให้วิสัยทัศน์เกิดผลลัพธ์ที่สามารถวัดได้ และด้านสุดท้ายความร่วมมือเข้มแข็งจากเครือข่ายทั้งภายในภายนอก พร้อมทั้งมีแนวปฏิบัติด้านทรัพยากรบุคคลที่ยกย่อง กระจายงานเป็นธรรม และพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง ส่งแรงหนุนซึ่งกันและกัน จนทั้งสี่มิติเกิดเป็นวงจรคุณภาพ ทำให้ระดับภาวะผู้นำโดยรวม “มาก” อย่างมั่นคงและยั่งยืน สอดคล้องกับทัศนะของ พิมพ์ชนก เกื่อนโทสาร และ พิมพ์อร สดเอี่ยม (2567: 871-882) ให้เหตุผลว่าภาวะผู้นำสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องกำหนดทิศทางที่ชัด สื่อสารให้ทุกคนเข้าใจร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครูคิดริเริ่มสิ่งใหม่ และทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วม งานของทั้งสองชี้ว่าความคิดสร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ร่วม การสื่อสารที่ตรงประเด็น และความร่วมมือที่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภรัตน์ จิตเจริญ และ ประหยัด ฤชากุล (2567: 169-182) กล่าวถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารยุคใหม่ช่วยยกระดับการทำงานเป็นทีมของครู ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์สะท้อนการสื่อสารที่ดี ทักษะความคิดรวบยอดสอดคล้องกับการมีวิสัยทัศน์ และทักษะ

เทคนิคช่วยต่อยอดนวัตกรรม จึงทำให้ความร่วมมือภายในโรงเรียนแข็งแกร่งขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาริสสา ถิ่นมาบแค และ สาโรจน์ เผ่าวงศ์กุล (2568: 112-127) กล่าวถึง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่เด่น คือการนำที่มีวิสัยทัศน์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการทำงานเป็นทีมที่แน่นแฟ้น เมื่อผู้นำเปิดโอกาสให้ทดลองสิ่งใหม่ ความคิดสร้างสรรค์จึงงอกงามและช่วยเชื่อมทุกฝ่ายเข้าหากัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ กันตภณ กันตะโสพัตร อุไรรัตน์ แยมขุติ และ วิเชียร อินทรสมพันธ์ (2567: 172-188) ให้เหตุผลว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมต้องมาพร้อมการสื่อสารแบบสร้างสรรค์ การกำหนดทิศทางที่เข้าใจง่าย และการประสานความร่วมมือในทีม โดยไม่ปิดกั้นความคิดใหม่ของครู

2) ระดับความสุขในการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความสุขในการทำงาน โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีระบบบริหารและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อให้เกิดความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยในด้านความพึงพอใจ ครูได้รับงานที่ตรงตามความถนัด มีเป้าหมายชัด มีทรัพยากรที่เพียงพอ และมีการประเมินผลที่เป็นธรรม ในด้านความสำเร็จ ครูเห็นความก้าวหน้าของผู้เรียนและผลปฏิบัติงานตนเองเป็นรูปธรรม จึงเกิดความภูมิใจและความผูกพันวิชาชีพ ในด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน โรงเรียนจัดสมดุลงานชีวิต มีความมั่นคงเส้นทางวิชาชีพ สวัสดิการและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ด้านการติดต่อสัมพันธ์ โครงสร้างของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และช่องทางสื่อสารที่ต่อเนื่องทำให้เกิดความไว้วางใจ การช่วยเหลือ และวัฒนธรรมเชิงบวก ในด้านการเป็นที่ยอมรับ สถานศึกษามีพื้นที่ให้ครูได้จัดแสดงเพื่อยกย่องผลงานที่ครูภูมิใจนำเสนอ สะท้อนผลที่โปร่งใส และมีโอกาสเติบโตตามสมรรถนะ ส่งผลให้ครูมีความรู้สึกว่าการปฏิบัติงานของตนนั้นมีคุณค่า ดังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Paula Benevene และคณะ (2019) ได้ศึกษา ผลของความสุขของครูต่อสุขภาพของครู: บทบาทตัวกลางของความสุขในการทำงาน พบว่า ความสุขในการทำงานเป็นตัวกลางสำคัญระหว่างความสุขเชิงบุคลิกภาพ/ความภาคภูมิใจตนเองกับสุขภาพของครู อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีร์ฟัตน์ ชัยอนิยม และ ทศนะ ศรีปิตตา (2567: 225-238) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ทั้งความสุขและประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนก เกื้อนโทสาร และ พิมพ์อร สดเอี่ยม (2567: 871-882) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของความสุขในการทำงานของครูทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะมาภรณ์ โตชะนิก และ อำนวย ทองโปร่ง (2567: 1-15) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสุขในการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ก่อเกียรติ คำมะลา (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสุขในการทำงานของครูประถมศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของความสุขในการทำงานของครูทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก

3) ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในแต่ละด้าน ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านความร่วมมือ

($r=.484$) และรองลงมาคือ ด้านการสื่อสาร ($r=.465$) ด้านการความคิดสร้างสรรค์ ($r=.450$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ($r=.446$) อาจเนื่องจาก ผู้บริหารมีการสื่อสารเป้าหมายและวิธีทำงานมีความชัดเจน ครูสามารถรับรู้ไปในทิศทางเดียวกันและทำงานได้ตามแผน ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารกำหนดภาพอนาคตและตัวชี้วัดได้ค่อนข้างชัด ช่วยให้ครูเห็นความหมายของการทำงานและผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ด้านการความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารเปิดพื้นที่ทดลอง จัดวงพัฒนาชุมชนการเรียนรู้(PLC) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีกับข้อมูล ทำให้ครูรู้สึกมีอิสระ มีคุณค่า และรู้สึกภูมิใจเมื่อผลลัพธ์ของผู้เรียนดีขึ้น ส่วนด้านความร่วมมือ โรงเรียนโดยรวมมีทีมงานและเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน หรือทั้งมหาวิทยาลัย ช่วยสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูล ลดความเครียด และเพิ่มการยอมรับผลงานของครู เมื่อพิจารณาในทุกๆด้านแล้ว ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะมาภรณ์ โตชนก และอำนวย ทองโปรง (2567: 1-15) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ พิมพ์ชนก เกื่อนโทสาร และ พิมพ์อร สดเอี่ยม (2567: 871-882) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยใช้การทดสอบค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู โดยรวมมีค่า ($r_{xy} = 0.758$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกหรือในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 ในระดับமாக

4) ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 มีความสุขในการทำงาน และในทางกลับกัน ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่แสดงออกมาต่ำก็จะทำให้ความสุขในการทำงานของครูต่ำตามไปด้วยความสุขในการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 จะมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ตัว โดยที่ตัวแปรด้านความร่วมมือ (X_4) เป็นตัวแปรแรกเข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 23.4 ($R^2=.234$) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในด้านความร่วมมือของผู้บริหารส่งผลให้ครูมีความสุขในการทำงาน เพราะความร่วมมือเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานภายนอกโรงเรียนร่วมกำหนดทิศทาง วางแผน ลงมือทำ สนับสนุนทรัพยากร เมื่อผู้บริหารสามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ครูจึงมีความรู้สึกว่าได้ทำงานเพียง ทำให้เกิดการช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ลดงานซ้ำซ้อนของครู และจัดลำดับความสำคัญร่วมกัน ผลลัพธ์คือครูมีความสุขในการทำงานมากขึ้น อีกทั้งครูได้รับการสนับสนุน ทั้งสื่อ อุปกรณ์ นอกจากนี้ การเชื่อมโยงเครือข่ายกับมหาวิทยาลัย ภาคเอกชน หรือหน่วยงานท้องถิ่น ยังเปิดทางให้ครูเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ ในด้านการสนับสนุนเงินทุน และโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพ ส่งผลให้เกิดแรงใจและแรงบันดาลใจต่อเนื่อง โดยรวมแล้ว ความร่วมมือที่ดีทำให้ความสุขในการทำงานของครูเกิดขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ควรกำหนดกรอบการพัฒนาภาวะผู้นำศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตพื้นที่ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการสื่อสาร ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความร่วมมือ มีความสัมพันธ์และส่งผลในทางบวกต่อความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยเฉพาะในด้านความร่วมมือที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขในการทำงานของครูในระดับมาก

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของตนเอง เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 นั้น ส่งผลบวกกับความสุขในการทำงานของครูโดยตรง ซึ่งเมื่อความสุขในการทำงานของครูเพิ่มมากขึ้น ความสุขนั้นสามารถส่งต่อไปให้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ และท้ายที่สุดครูที่มีความสุขในการทำงาน ความสุขนั้นจะส่งต่อไปให้กับผู้เรียนมีความสุขในการเรียนอีกด้วย

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

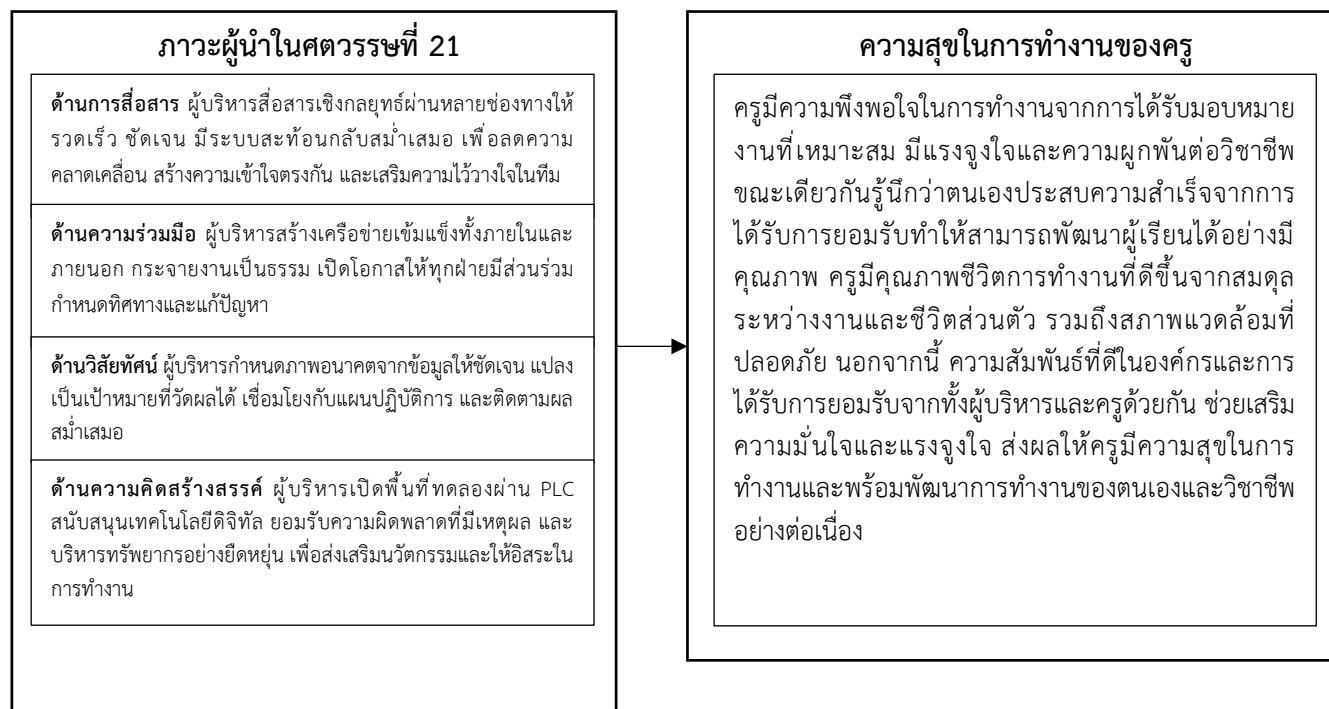
2.1 ควรศึกษางานวิจัยในเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครู เพื่อให้ได้องค์ประกอบเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการทำงานของครู

2.2 การทำงานวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างของข้าราชการครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 เท่านั้น จึงสมควรให้มีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ครูอัตราจ้าง ธุรการ ครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษ ภารโรง และบุคลากรทางการศึกษาอื่นในสถานศึกษา เนื่องจากในการบริหารจัดการสถานศึกษา มิได้มีเพียงข้าราชการครูเท่านั้นที่อยู่ในสถานศึกษา

2.3 จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ในโอกาสต่อไป

7. องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

การสร้างความสุขในการทำงานของครูควรขับเคลื่อนผ่านหลักการบริหารเชิงระบบ โดยเน้นองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การสื่อสาร ความร่วมมือ วิสัยทัศน์ และความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรสื่อสารอย่างชัดเจนต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีม กำหนดวิสัยทัศน์ที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริง และเปิดโอกาสให้ครูใช้ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาการเรียนรู้ เมื่อผู้บริหารนำเอาผลการวิจัยมาบูรณาการในการบริหารสถานศึกษาปรับให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร จะช่วยยกระดับความพึงพอใจ ความสำเร็จ คุณภาพชีวิต ความสัมพันธ์ในองค์กร และการยอมรับ ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจ มีความผูกพันกับองค์กร ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น และเกิดความสุขในการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 1 ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู
ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

8. บรรณานุกรม

- กัณตถกณ กัณตะโสฬัตถ, อุไรรัตน์ แยมขุติ และวิเชียร อินทรสมพันธ์. (2567). การใช้พลังอำนาจของผู้บริหารกับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. วารสารการเรียนรู้สมัยใหม่, ปีที่ 9 ฉบับที่ 12 ประจำเดือนธันวาคม 2567, หน้า 172-188.
- ก่อกนิษฐ คำมะลา. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสุขในการทำงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กฤษพล อัมระนันท์. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่วังค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จิตประภัสสร ทะศรีแก้ว. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ณัฐชนนธ์ คงอยู่. (2566). การใช้อำนาจของผู้บริหารกับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วารสารปรัชญาปริทรรศน์, ปีที่ 28
ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2566, หน้า 65-83.
- ธีรพัฒน์ ช้อยนิม และทัศนะ ศรีปิตตา. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานของครูกับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. วารสารวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน
กรกฎาคม - ธันวาคม 2567, หน้า 225-238.
- ธรรมรัตน์ โพธิสุวรรณปัญญา. (2560). การสร้างสรรค์ความสุขของครูผู้สอน. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ, ปีที่ 2
ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2560, หน้า 99-113.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น.(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุริยวิถีสาส์น.
- ปิยมาภรณ์ โตเชนิก และอานวย ทองโปร่ง. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2567,
หน้า 1-15.
- พิมพ์ชนก เกื่อนโทสาร และพิมพ์อร สดเอี่ยม. (2567). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 5. วารสารมณีเชษฐาราม, ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนกันยายน - ตุลาคม 2567, หน้า 871-882.
- โยธิน นิลคช. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. Proceedings of the
Graduate School Conference 2018 ครั้งที่ 2, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, หน้า
411-422.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2561). โมเดลพัฒนาภาวะผู้นำทางหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2561, หน้า 54-72.
- สุรรัตน์ จิตเจริญ และประหยัด ฤชากุล. (2567). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผล
ต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองคาย เขต 2. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ 10 ฉบับที่ 1
ประจำเดือนมกราคม - เมษายน 2567, หน้า 169-182.
- อาริสา ถิ่นมาบแค และสาโรจน์ เผ่าวงศ์กุล. (2568). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและ
บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.
วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ 13 ฉบับที่ 1
ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2568, หน้า 112-127.
- Paula Benevene, et al. (2019). Effect of Teachers' Happiness on Teachers' Health. The
Mediating Role of Happiness at Work. Frontiers in Psychology, 10(10), 1-10.